

Wandeling 3: Oost-Maarland. (5 km.)

Het vertrekpunt van deze wandeling is de kerk van Oost-Maarland.

Om te beginnen wat informatie over de totstandkoming van de parochie Oost-Maarland en over de bouw van de parochiekerk.

Vanaf het ontstaan van de beide woonkernen, in de vroege middeleeuwen, maakte Oost en Maarland deel uit van de parochie Breust. Breust was op zijn beurt weer afhankelijk van het Sint Martinuskapittel van Luik. In Maarland bevond zich zo ongeveer tussen 1500 en 1840 een kapel die toegewijd was aan Sint Remigius. Ze gold als een bijkerk van de kerk van Breust. Ook in Oost was er van omstreeks 1400 tot 1800 nabij het kasteel een kapel. Deze z.g. slotkapel was aan Sint Nicolaas toegewijd. Ondanks de aanwezigheid van beide kapellen waren de mensen van Oost en Maarland voor al hun religieuze activiteiten aangewezen op de parochiekerk. Voor kerkbezoek ging men te voet naar Breust. Begravenisstoeten trokken ook te voet naar de parochiekerk in Breust. De sacramentsprocessie trok om het jaar te voet van Breust naar Oost en Maarland. Deze situatie bleef ongeveer achthonderd jaar ongewijzigd tot dat aan het begin van de twintigste eeuw hier verandering in kwam. Men vond dat de tijd rijp was voor een eigen parochie of rectoraat met natuurlijk ook een eigen kerkgebouw. In mei 1927 werd de eerste steen gelegd en al in februari 1928 was het gebouw af. Op 12 februari 1928 werd de kerk ingezegend. De Roermondse architect Jos. Franssen ontwierp een kerkgebouw in Neo-Romaanse stijl. Een uitvoerig artikel over de kerk van Oost-Maarland, samengesteld door Jan Hartmann, werd gepubliceerd in UEV nr. 43, september 1988.

Onze wandeling langs de wegwijzers van Oost-Maarland beginnen we op het kerkhof achter het kerkgebouw, ingang links van de kerk.

Tegen de buitengevel van het priesterkoor hangt een indrukwekkend mooi bronzen Corpus. Het kruis doet hier dienst als algemeen kerkhofkruis. Met de bronk van 1935 werd het kruisbeeld door Mgr. Lemmens, bisschop van Roermond, ingezegend. Het beeld werd vervaardigd in de ateliers van de firma Kersten-Leroy te Maastricht. De afbeelding toont de gestorven Christus. Het met doornen gekroonde hoofd van de Christusfiguur is naar rechts gericht en rust tegen de schouder.

We gaan nu op weg en lopen door de St. Jozefstraat oostwaarts tot over de spoorweg en stoppen even bij de Rijckholterweg aan de linkerkant.

Sinds 2018 is aan de linkerkant vóór het weiland een gietijzeren kruis geplaatst. We slaan dit voor nu even over want we komen in deze wandeling dadelijk weer terug bij dit kruis. We lopen door in oostelijke richting.

Bij het voormalige café “de Sjmied” slaan we de Hoogstraat in en volgen deze in zuidelijke richting. We arriveren, vlak voor de spoorwegovergang, bij een prachtig gietijzeren veldkruis aan.¹ Dit type kruis behoort tot de oudste soort van gietijzeren kruisen. De schacht en de balken zijn vol gegoten. Het hoofd van Christus met doornenkroon leunt iets achterover en rust hier tegen de linker schouder. Meestal kijkt de stervende Christus naar rechts waar volgens vrome traditie zijn moeder Maria gestaan zou hebben.

¹ Dit kruis is ook onderdeel van wandeling nr 2

Wij volgen verder een kleinstukje de Hoogstraat naar links in oostelijke richting en nemen bij de woning nr. 2 de Spoorstraat naar links. We lopen deze weg helemaal af dat we bij de St Jozefstraat komen.

In de zuidwesthoek met de St. Jozefstraat staat een houten wegkruis met afdak. Doordat er geen achterwand is geeft dit kruis een mooi contrast met het weidse zicht over de achterliggende weiden. Op oude kadasterkaarten stond op deze plek al een wegkruis ingetekend. Het verdween echter einde zestigerjaren. De buurtbewoners voelden dit toch als een gemis. Op initiatief van "Het broederschap van Maerlant" kwam er in juli 1987 een nieuw kruis. Het kruis werd op zaterdag vòòr de Bronk van 1987 door pastoor Starmans ingezegend.

Als we de St. Jozefstraat links inslaan en in westelijke richting volgen komen we terug op de splitsing met de Rijckholterweg die we rechts inslaan.

Meteen links staat sinds 2018 een gietijzeren kruis dat hier door de Fam Rempelberg is geplaatst. Dit kruis is hoogstwaarschijnlijk afkomstig van een kerkhof uit Voeren (Belgie).

Het kruis komt voor in de collectie van gieterij Joseph Davin, Andenne B. en van Corneau te Charleville Fr.

In de schacht is een gietijzeren tekstbord meegegoten met een dialecttekst "Ter bescherming vüèr ekrèén dae hie langs gèèt". In goed nederlands: "Ter bescherming van iedereen die hier langs gaat".

We lopen verder de Rijckholterweg in;

Even verder aan de rechterkant tegen een muur behorend bij woning nr. 10 staat in een nis een goed verzorgd gevelkruis.

Van de voormalige bewoners, de Fam Bessems, vernamen wij dat hun ouders vertelden dat tegen deze gevel altijd al een kruis gehangen heeft. Dit huidige kruis hangt er sinds 1970 en het vervangt een ouder exemplaar dat op zekere nacht door bezoekers van de voormalige aanpalende jeugdherberg van de muur werd gerukt. Dhr. Bessems maakte toen zelf dit nieuwe kruis.

Verder lopend door de Rijckholterweg komen we aan een splitsing Parrestraat – Kooiestraat.

Op deze splitsing staat een mooi en goed verzorgd eikenhouten veldkruis.

Dit kruis werd hier in de vijftiger jaren opgericht als dank voor genezing van een ernstig zieke.

Tegenover het kruis staat de nieuwe Mariakapel van Maarland. Ze vervangt in feite de kapel die in de zestigerjaren aan de Hoogstraat werd afgebroken. Deze intieme plek, langs een veel gebruikte fiets- en wandelroute, is voor menigeen een welkome halte voor rust, gebed en bezinning. Sommigen weten dit echter niet te waarderen. De beeltenis van de H. Maria met kind moest niet voor niets in een metalen kast met plexiglas geplaatst worden.

Als we de Parrestraat tegenover de kapel links inslaan en vervolgens komen we aan de splitsing met de Gronsvelderweg.

Op deze plek staat sinds juni 2002 een mooi verzorgd metalen veldkruis. Het kruis hoort bij het achtergelegen weiland en is eigendom van de familie Rompelberg. Het huidige metalen kruis vervangt een stenen veldkruis wat vanaf begin zeventiger jaren deze plek sierde maar aan vernielingen ten offer viel. Zie UEV nr. 97, februari 2004.

Onze route gaat verder door de Parrestraat tot we aankomen bij de splitsing St Jozefstraat-Parrestraat-Dorpstraat. We gaan nu rechts de Dorpstraat in en lopen door tot aan het einde van deze weg bij de T-splitsing.

Recht tegenover u tegen de gevel van de café/woning Putstraat 43 hangt verscholen achter een rozenstruik een eenvoudig houten gevelkruis. Het Corpus is er niet meer. Een oude ansichtkaart uit 1904 toont dezelfde gevel met een veel uitbundiger kruis wat toen voorzien was van een afdak met achterwand. Graag willen wij u deze ansichtkaart hier ook tonen.

We nemen nu de route naar rechts, de Catharinastraat in.

Tegen de gevel van de monumentale carréboerderij Catharinastraat 16, de Agathahoeve, hangt een klein sierlijk gietijzeren kruis. De zijarmen en de schacht zijn versierd met vierbladige bloemornamenten.

Even verder aan de overkant van de weg tegen de gevel van het woonhuis nr. 9 (Uitspanning "De Moosjtum" hangt een van de meest eenvoudige ijzeren kruisen van ons dorp. Sober handwerk, maar met een heel aparte uitstraling. Op een foto uit 1893 was het kruisje al te zien. Het hangt dan tegen de gevel van een smidse. De smid, Martinus Wolfs, zeer waarschijnlijk ook de maker van het kruis leefde van 1838 tot 1883. Dit kruisje is ongetwijfeld het oudste metalen wegkruis in onze gemeente dat zich nog in zijn oorspronkelijke vorm en op de oorspronkelijke plaats bevindt. Zie UEV nr. 89, november 2001.

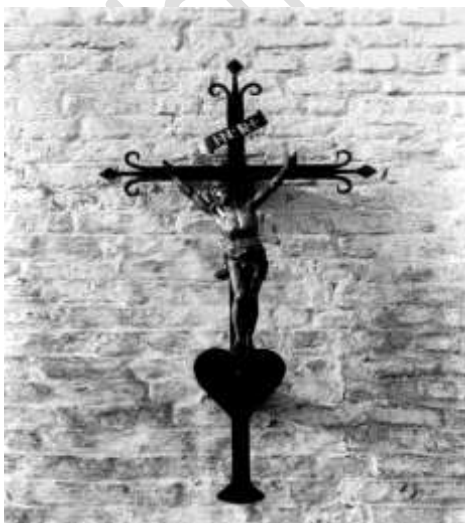
We draaien nu terug in zuidelijke richting en lopen over het fietspad langs de Kloppenbergerweg tot aan de rechterkant de kasteellaan begint.

Op de hoek van de Kasteellaan staat een eenvoudig metalen wegkruis. Het staat er vanaf de zomer van 1991. Eenvoudige devotie van een gelovig mens? We weten het niet. Maar dat is ook niet nodig. Kruisen als deze, dragen zonder twijfel op eigen wijze bij tot de instandhouding van het patrimonium van wegkruisen in ons dorp. Helaas bevindt dit kruis zich in een verwaarloosde toestand en de corpus is inmiddels verdwenen.

We steken de weg weer over en lopen nu terug het dorp in en gaan via de Catharinastraat,, Dorpstraat en St.Jozefstraat terug naar de kerk waar deze wandeling eindigt.

Leuk om nog te vermelden dat vroeger op de T-splitsing Dorpstraat-Parrestraat-St Jozefstraat , alwaar u rechts de St Jozefstraat in moet, vroeger een heel mooi veldkruis stond, dat na bebouwing in de 60'er jaren een plaatsje kreeg aan de gevel van de boerderij "Schillings". Die boerderij werd begin 80'er jaren afgebroken. Het is nu nog steeds een braakliggend terrein.

Het zeer mooie kruis wordt door een van de buurtbewoners op zolder bewaard en wacht op een nieuwe plaatselijke bestemming hier op deze splitsing, 't Greunsje" genoemd

E